

FOLKEKIRKENS

kirkemusikskoler

Kirkemusikeruddannelse

Sang

Studieordning

august 2013

2. udgave 2015

Indhold

Indhold.....	1
1. Uddannelsens normering og generelle opbygning	2
2. Adgangskrav og merit.....	2
3. Uddannelsens formål.....	2
4. Uddannelsens opbygning	3
5. Uddannelsens indhold, enkelte fag og prøver	3
5.1 Hovedområde: praktisk-musikalsk.....	3
5.1.1 Sang.....	3
5.1.2 Taleteknik/stemme teori:.....	6
5.1.3 Korsang.....	6
5.1.4 Ensemblesang (kan søges som tillægsgag)	7
5.1.5 Klaver.....	7
5.2 Redskabsfag og musikforståelse	9
5.2.1 Hørelære og almen musiklære.....	9
5.2.2 Musikforståelse (valgfag)	10
5.3 Kirkelige fag.....	11
5.3.1 Liturgik.....	11
5.3.2 Salmekundskab	12
5.3.3 Kirke- og bibelkendskab	13
BILAG 1: Optagelsesprøve	15
BILAG 2: Plancher med ECTS-normering og timetal m.m.....	16
BILAG 3: Eksamensordning.....	18
BILAG 4: Koralbøger / salmebøger	23

a. Uddannelsens normering og generelle opbygning

Kirkemusikeruddannelse med sang er normeret til 60 ECTS-point. Uddannelsen er en videregående uddannelse af et mindre omfang, og således ikke en kortere videregående uddannelse (KVU). Efter endt uddannelse udstedes uddannelsesbevis. Uddannelsen kan tages som en fuldtidsuddannelse over ét år, eller som deltidsuddannelse over to år.

Man kan desuden efter ansøgning indstille sig som privatist til eksamen på Kirkemusikeruddannelse med sang.

b. Adgangskrav og merit

Adgang til studiet sker efter en optagelsesprøve. For de eksakte krav til optagelsesprøven: se bilag 1, s. 15. Der kan søges om merit for visse fag ved dokumentation af forudgående uddannelse fra f.eks. et musikkonservatorium eller et universitetsstudium i musikvidenskab. I hvert enkelt tilfælde foretages en individuel behandling af meritansøgningerne.

c. Uddannelsens formål

Uddannelsens formål er at kvalificere den studerende til at varetage de opgaver, der knytter sig til en ansættelse som kirkesanger i den danske folkekirke, herunder funktionen som kordegn ved gudstjenester og kirkelige handlinger, samt vokale opgaver i forbindelse med kirkens øvrige aktiviteter: undervisning, forkyndelse og kulturelle begivenheder.

Ved gennemført uddannelse har kandidaten opnået følgende:

Viden og forståelse

- Har kendskab til et bredt repertoire inden for de i folkekirken gængse stilarter og genrer
- Har kendskab til forskellige musikalske udtryksformer med hovedvægt på det vokale
- Har indsigt i liturgi og teologiske grundbegreber
- Har indsigt i samarbejdsrelationer og forståelse for samspil og samvirke mellem forskellige fagligheder / professioner
- Har kendskab til folkekirken som ansættelsesområde samt til musik- og kulturlivet generelt

Færdigheder

- Kan udvælge og anvende relevant repertoire inden for sang-repertoiret
- Besidder de nødvendige musikalske og håndværksmæssige færdigheder for som kirkesanger at kunne lede salmesangen
- Kan vurdere kvaliteten af eget arbejde
- Kan anvende relevant musikterminologi
- Besidder grundlæggende kvalifikationer inden for formidling

Kompetencer

- Evner at træffe fagligt og kirkeligt begrundede kunstneriske valg
- Evner at kunne opsøge videreuddannelse og faglig udvikling i strukturerede og eksisterende læringsmiljøer
- Evner at kommunikere mundtligt
- Evner at arbejde selvstændigt og reflektere over egen praksis
- Evner at samarbejde

d. Uddannelsens opbygning

Der henvises til plancher med ECTS-point og timetal i bilag 2, se side 16-17

e. Uddannelsens indhold, enkelte fag og prøver

5.1 Hovedområde: praktisk-musikalsk

5.1.1 Sang

Læringsmål:

At den studerende ved afslutning af faget:

- Har opnået en velfungerende og velklingende stemme med bærekraft og god diktion
- Har tilegnet sig et fyldigt salmerepertoire i forskellige stilarter, samt et repertoire af sange, viser, arier m.m., der kan anvendes i forbindelse med en ansættelse i den danske folkekirke
- Med og uden akkompagnement kan fungere formidlende og engagerende som forsanger, og så vidt muligt tillige i forskellige andre sammenhænge som solist, som kor- og ensemble-sanger
- Selvstændigt kan udvælge og indstudere salmer og andet repertoire
- Har opnået genre- og stilforståelse

Indhold:

- Salmer i alle gængse stilarter, fra Den danske Salmebog og fra andre salmesamlinger
- Sange, viser, arier m.m., der kan finde anvendelse i folkekirkelig sammenhæng i forbindelse med gudstjenester, kirkelige handlinger, kulturelle sammenkomster og koncerter
- Sungne liturgiske led
- Sangteknik (herunder stemmehygiejne, intonation, dynamik, omfang)
- Artikulation og teksttydelighed i dansk og evt. andre sprog
- Indstuderingsstrategier, herunder prima vista sang
- Arbejde med stil- og genrebevidsthed

- Bevidstgørelse angående funktioner som hhv. forsanger, leder af fællessang, solist, korsanger og ensemblesanger med og uden akkompagnement

Undervisningens form og omfang:

Undervisningen finder sted i en kombination af individuelle timer og holdtimer/fællestimer med op til 36 lektioner fordelt over 1 eller 2 år.

25 ECTS

Eksamen ved 1-årigt forløb, og ved privatisteksamen:

- En selvvalgt opgave (sang, arie eller salme efter eget valg)
- En opgave fra et repertoire på 18 sange, viser, arier
Repertoirelisten med de 18 sange skal indeholde mindst 9 sange med dansk tekst og mindst 9 sange til kirkeligt brug
Repertoirelisten med de 18 sange indkaldes af skolen
Kirkemusikskolen meddeler eksaminanden den udvalgte opgave 48 timer før prøven
- En salme fra et repertoire på 45 salmer (der synges 3-7 vers)
Repertoirelisten med de 45 salmer skal indeholde mindst 35 salmer fra DDS med melodi fra gængse koralbøger – se bilag 4, s. 23
Repertoirelisten med de 45 salmer og sange indkaldes af skolen. Kirkemusikskolen meddeler eksaminanden den udvalgte salme 48 timer før prøven
- En uakkompagneret sang/salme (2-4 vers) fra et repertoire på 10, valgt med henblik på uakkompagneret fællessang (f.eks. "Altid frejdig når du går", "I skovens dybe stille ro" eller "Tak Gud, for denne lyse morgen")
Eksaminanden vælger selv toneart og metode til at finde begyndelsestone
3 ud af de 10 sange/salmer kan være gengangere fra punkt b. og c.
Repertoirelisten med de 10 sange/salmer indkaldes af skolen. Censor meddeler eksaminanden den udvalgte sang/salme ved selve prøven
- Indstuderingsopgave: en salme (2-4 vers) med akkompagnement. Eksaminanden fortæller kort om toneart, taktart, form m.m. inden fremførelsen. Opgaven fremføres med tekst. Sværhedsgrad som E. Lindgren "Spirer af Guds kærlighed" (Salmer og Sange 2 (Dansk Sang))

Til punkt e. gives 30 min forberedelse med klaver til rådighed.

Ved eksamen stilles akkompagnatør til rådighed.

Repertoiret under punkt a, b og c må ikke indeholde salmer eller sange, der tidligere har været opgivet.

Ved fornyet aflæggelse af eksamen skal den selvvalgte opgave være ny og højst halvdelen af de opgivne sange, salmer, viser og arier under punkt b, c og d må genanvendes.

Eksamen efter 2-årigt forløb:

- En selvvalgt opgave (sang, arie eller salme efter eget valg)

- b. En opgave fra et selvvalgt repertoire på 10 sange, viser, arier
Repertoirelisten skal indeholde mindst 5 sange med dansk tekst, og mindst 5 sange til kirkeligt brug
Repertoirelisten med de 10 sange indkaldes af skolen. Kirkemusikskolen meddeler eksaminanden den udvalgte opgave 48 timer før prøven
- c. En salme fra et selvvalgt repertoire på 25 salmer (der synges 3-7 vers)
Repertoirelisten skal indeholde mindst 20 salmer fra DDS med melodi fra gængse koralbøger – se bilag 4, s. 23
Repertoirelisten med de 25 salmer indkaldes af skolen. Kirkemusikskolen meddeler eksaminanden den udvalgte salme 48 timer før prøven
- d. Indstudieringsopgave: en salme (2-4 vers) med akkompagnement. Eksaminanden fortæller kort om toneart, taktart, form mm, inden fremførelsen. Opgaven fremføres med tekst. Sværhedsgrad som E. Lindgren "Spirer af Guds kærlighed" (Salmer og Sange 2 (Dansk Sang))

Til pkt. d gives 30 min forberedelse med klaver til rådighed.

Ved eksamen stilles akkompagnatør til rådighed.

Repertoiret under punkt a, b og c må ikke indeholde salmer eller sange, der tidligere har været opgivet.

Ved fornyet aflæggelse af eksamen skal den selvvalgte opgave være ny og højst halvdelen af de opgivne sange, salmer, viser og arier under pkt. b. og c. må genanvendes.

Årsprøve:

Ved to-årigt forløb afholdes årsprøve efter 1. år.

- a. En selvvalgt opgave (sang, arie eller salme efter eget valg)
- b. En opgave fra et selvvalgt repertoire på 8 sange, viser, arier
Repertoirelisten med de 8 sange skal indeholde mindst 4 sange med dansk tekst, og mindst 4 sange til kirkeligt brug
Repertoirelisten med de 8 sange indkaldes af skolen. Kirkemusikskolen meddeler eksaminanden den udvalgte opgave 48 timer før prøven
- c. En salme fra et selvvalgt repertoire på 20 salmer (der synges 3-7 vers)
Repertoirelisten med de 20 salmer skal indeholde mindst 15 salmer fra DDS med melodi fra gængse koralbøger – se bilag 4, s. 23
Repertoirelisten med de 20 salmer indkaldes af skolen. Kirkemusikskolen meddeler eksaminanden den udvalgte salme 48 timer før prøven
- d. En uakkompagneret sang/salme (2-4 vers) fra et repertoire på 10, valgt med henblik på uakkompagneret fællessang (f.eks. "Altid frejdig når du går", "I skovens dybe stille ro" eller "Tak Gud, for denne lyse morgen")
Eksaminanden vælger selv toneart og metode til at finde begyndelsestone.
3 ud af de 10 sange/salmer kan være gengangere fra punkt b. og c.
Repertoirelisten med de 10 sange/salmer indkaldes af skolen. Censor meddeler eksaminanden den udvalgte sang/salme ved selve prøven

Ved eksamen stilles akkompagnatør til rådighed.

Ved fornyet aflæggelse af årsprøve skal den selvvalgte opgave være ny og højst halvdelen af de opgivne sange, salmer, viser og arier under punkt b, c og d må genanvendes.

5.1.2 Taleteknik/stemme teori:

Læringsmål:

At den studerende ved afslutning af faget:

- Har opnået kendskab til og beherskelse af egen talestemme med henblik på oplæsning
- Har opnået basalt kendskab til stemmeteori og til dansk udtalelære

Indhold:

- Oplæsning af gængse indgangs- og udgangsbønner
- Oplæsning af kirkeårets læsninger
- Grundlæggende stemmeteori
- Grundlæggende fonetik med udtalelære

Undervisningens form og omfang:

Holdundervisning. Afvikles over et år.

18 lektioner

5 ECTS

Eksamen:

Mundtlig fremførelse af en bibeltekst hentet fra tekstdelen af Den danske Salmebog, indrammet af indgangs- og udgangsbøn.

Der gives 30 min. forberedelsestid.

5.1.3 Korsang

Læringsmål:

- Opnåelse af musikermæssige færdigheder

Indhold:

- Repertoirekendskab
- Genre- og stilkendskab

Studieforløb: fleksibelt.

Undervisningens form og omfang:

Studieordning for Folkekirkens Kirkemusikskoler

Kirkemusikeruddannelse – Sang

2. udgave 2015

Deltagelse i de af kirkemusikskolen planlagte koraktiviteter

Fleksibelt. Obligatorisk på første år.

Minimum 18 lektioner

1 ECTS

Eksamen:

Der afholdes ikke eksamen. Der kræves mindst 80 % fremmøde.

5.1.4 Ensemblesang (kan søges som tillægsfag)

Læringsmål:

- At beherske deltagelse i flerstemmig sang med solistisk besætning, med henblik på et virke i solistisk besat kirkekor

Indhold:

- Repertoire af forskellig stil og genre, med og uden akkompagnement:
  - Liturgiske led i flerstemmig udførelse
  - Satser der finder anvendelse som introitus, motet og nadversalme
  - Eventuelt tillige solistiske ensembler typisk hentet fra oratorie- og kantatelitteraturen
- Selvstændig indstudering af egen stemme
- Prima vista sang af flerstemmige satser
- Fremførelse af satser uden dirigent

Undervisningens form og omfang:

Holdundervisning. Deltagelse i koncerter og projekter.

18 lektioner

6 ECTS

Eksamen:

Gruppeeksamen, men med individuel bedømmelse. Eksamensrepertoire fastlægges af holdet i samarbejde med læreren.

Der fremføres i alt 3-5 satser af i alt 10-25 min varighed. Satserne bør tilsammen vise en bredde i stil og genre, og mindst den ene skal være uakkompagneret. Satserne fremføres uden dirigent, med gensidigt ansvar for igangsætning og afvikling.

5.1.5 Klaver

Læringsmål:

- At udvikle færdigheder i at anvende eget klaverspil til egen indstudering af salmer og sange

Studieordning for Folkekirkens Kirkemusikskoler

Kirkemusikeruddannelse – Sang

2. udgave 2015

- At kunne orientere sig i akkompagnementssatser
- At kunne udføre enkelt akkompagnement
- At beherske klangbehandling, frasering og forståelse af musikalske former

Indhold:

- Prima vista spil af enstemmig melodi
- Samtidigt spil af melodi + bas
- Lettere akkompagnementssatser til sange og salmer, dels efter nodeforlæg, dels efter becifring
- Klaverrepertoire
- Skala- og treklangsspil samt kadencer
- Klangbehandling, frasering og forståelse af musikalske former
- Indlæringsstrategier ud fra kendskab til egen læringsstil

Undervisningens form og omfang:

Soloundervisning, evt. suppleret med holdundervisning

36 halve lektioner

12 ECTS

Eksamen:

- Fremførelse af selvvalgt klaverværk, af sværhedsgrad som A. Diabelli: Rondo i C-dur, op. 125 nr. 12 (45 Sonatiner, Edition WH), J. Haydn: Scherzo (45 andre klaverstykker nr. 18, Forlaget Vaks) eller Chick Corea: Children's Songs, nr. 20
- Fremførelse af 2 vers af selvvalgt, indlært akkompagnementssats. Eksaminanden vælger mellem:
  - Becifringssats
  - Melodi + bas
  - 3- eller 4-stemmig klaversats (f.eks. fra en koralt bog eller fra Højskolesangbogens Melodibog)
  - Anden akkompagnementssats (som f.eks. C. Nielsen "Underlige aftenlufter" eller sats fra Danmarks Melodibog)
- Udførelse af tonal kadence i en af følgende tonearter: C-dur, c-mol, G-dur, g-mol, F-dur, f-mol

Toneart ved opgaven under c) vælges af censor ved selve prøven

Årsprøve:

Ved to-årigt forløb aflægges årsprøve efter første år:

- Fremførelse af selvvalgt værk, af sværhedsgrad som J.S. Bach: Menuet i G-dur (Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach nr. 4., Henle Verlag) eller W.A. Mozart: Menuet i F-dur, KV 2 (Klavierstücke, nr. 2, Henle Verlag)

Studieordning for Folkekirkens Kirkemusikskoler

Kirkemusikeruddannelse – Sang

2. udgave 2015

- b. Prima vista fremførelse af enstemmig melodi af sværhedsgrad som Laub "Hil dig, frelser og forsoner"
- c. Skalspil i dur med op til 4 fortegn over en oktav med hver hånd for sig

5.2 Redskabsfag og musikforståelse

5.2.1 Hørelære og almen musiklære

Læringsmål:

- At udvikle gehør og nodelæsningsfærdighed ud fra tilegnet teoretisk viden og forståelse
- At opnå kendskab til gængs fagterminologi inden for musik
- At kunne orientere sig i forskellige genrers nodebillede, f.eks. klaverudtog eller korpartitur
- At forstå og vokalt kunne realisere de i koralbogen forekommende taktarter og tonearter

Indhold:

- Indføring i notation, tonearter (herunder kirketonearter), kvintcirkel, taktarter, notationspraksis
- Optræning af indre gehør og musikalsk hukommelse
- Melodilæsning, herunder træning i at synge intervaller
- Rytmelæsning
- Enkel formanlyse af melodiformer som hjælp til indstudering

Undervisningens form og omfang:

Holdundervisning.

36 lektioner fordelt over 1 eller 2 år.

9 ECTS

Eksamen:

- a. Intervaller (inden for en oktav) synges ud fra opgivne toner
- b. Prima vista udførelse af rytmeopgave, der siges med egen ledsagende taktering eller banket/klappet grundpuls. Der kan forekomme vekslende taktarter, polyrytmer (3 mod 2, 2 mod 3) og rytmer med underdelt puls (adagiorytmer). Som tælle tid kan forekomme fjerdedel, ottendedel, punkteret fjerdedel, halvnode samt punkteret halvnode
- c. Prima vista sang. Sværhedsgrad af sang eller salme som KDS 418: "O, du min Immanuel" eller KDS 483: "Sorrige og glæde de vandre til hobe". Opgaven kan fremføres med tekst

Årsprøve

Ved to-årigt forløb aflægges årsprøve efter første år. Årsprøve aflægges i følgende discipliner:

- a. Forespillede intervaller (inden for en oktav) eftersynges og bestemmes
- b. Prima vista udførelse af rytmeopgave

Studieordning for Folkekirkens Kirkemusikskoler

Kirkemusikeruddannelse – Sang

2. udgave 2015

- Sværhedsgrad som de i salmebogen forekommende rytmer og taktarter
- c. Prima vista sang. Sværhedsgrad som Th. Aagaard: "Sangens Fugl" (Højskolesangbogen, 18. udg. nr. 156)
  - d. Bestemmelse af toneart i foreviste sange med op til 4 fortegn (dur/mol)

5.2.2 Musikforståelse (kan søges som tillægsfag)

- **Musikhistorie og -analyse med særlig vægt på kirkemusik**
- **Musikformidling**

Læringsmål:

- At opnå et generelt historisk og stilistisk overblik over den europæiske musik med særlig vægt på kirkemusikken
- At opnå kendskab til og forståelse af musikkens væsen og æstetik samt kirkens brug af musik i liturgisk sammenhæng
- At udvikle analytiske færdigheder til støtte for den praktiske musikudøvelse
- At opnå færdigheder til varetagelse af opgaver i forbindelse med tilrettelæggelse af gudstjenester, kirkelige handlinger, koncerter, salmesangsaftener m.v.
- At opnå kendskab til musikpsykologiske og pædagogiske teorier samt teorier om læring med relevans for en given kirkemusikalsk formidlingssituation

Indhold:

- Gennemgang af musikhistorien i oversigtsform med særlig vægt på kirkemusikken
- Analyse af et udvalg af vokale og instrumentale værker som repræsenterer væsentlige genrer og formtyper
- Sang og musiks funktion og betydning i liturgisk sammenhæng
- Gudstjenestens musik med særligt henblik på valget af kor- og orgelmusik
- Tilrettelæggelse, udformning og formidling af et koncertprogram
- Tilrettelæggelse og udførelse af undervisningsforløb for forskellige modtagergrupper
- Indlæringspsykologiske, musikpsykologiske og pædagogiske teorier om musikalsk læring
- Undervisningens progression, dynamik og praktiske tilrettelæggelse

Undervisningens form og omfang:

Holdundervisning tilrettelagt som skemalagt undervisning og/eller seminarer.

36 lektioner

8 ECTS

Eksamen:

1) Musikhistorie og – analyse

Studieordning for Folkekirkens Kirkemusikskoler

Kirkemusikeruddannelse – Sang

2. udgave 2015

Eksamen er mundtlig og der kan vælges mellem flg. muligheder:

- a. Der redegøres for et opgivet værk. Der foretages en musikalsk analyse, herunder en detaljeret formal og harmonisk analyse af et udvalgt afsnit eller en sats. Værket indplaceres i en musikhistorisk sammenhæng.
Der opgives et pensum på 8 værker.
- b. Der redegøres for et mindre kirkemusikalsk værk (uden for det gennemgåede pensum). Der foretages en formal og harmonisk analyse af værket og det indplaceres i en musikhistorisk sammenhæng.

1 times forberedelse med hjælpemidler

2) Musikformidling

I tilslutning til undervisningen udarbejdes et kirkemusikalsk formidlingsprojekt. Projektet skal udover beskrivelse af et formidlingsforløb indeholde pædagogiske overvejelser og begrundelser for valget af indhold og formidling for en given modtagergruppe.

Der kan vælges mellem to eksamensformer:

- a. Eksaminanden fremlægger projektet i mundtlig form på baggrund af det udarbejdede skriftlige materiale. Den skriftlige rapport indkaldes af kirkemusikskolen.
- b. Aflevering af en projektrapport på 5-10 sider

5.3. Kirkelige fag

5.3.1 Liturgik

Læringsmål:

- At opnå kendskab til den danske højmesse efter den seneste danske gudstjenesteordning, som grundlag for forståelse af det kirkemusikalske arbejde i gudstjenestelig sammenhæng og som basis for formidling over for menighed, konfirmander m.fl.
- At opnå indsigt i forudsætningerne for den nuværende gudstjenesteordning
- At opnå indsigt i ordninger for kirkelige handlinger
- At opnå indsigt i andre gudstjenesteformer og indblik i arbejdet med tilrettelæggelse af musikgudstjenester
- At opnå indsigt i og forståelse for kirkeårets opbygning
- At opnå indsigt i den liturgiske musik og de liturgisk-musikalske problemstillinger

Indhold:

- Gennemgang af den seneste danske autoriserede gudstjenesteordning (højmissen) under inddragelse af
  - Dåbsritual
  - Ritualer for skriftemål
  - Højmessevejledning
- Gennemgang af den klassiske latinske messe
- Gennemgang af Luthers gudstjenesteordninger
- Gennemgang af danske gudstjenesteordninger fra reformationen og frem til i dag:
  - Kirkeordinansen 1537/1539
  - Kirkeritualet 1685
  - Biskoppernes vejledning 1949/1955
- Gennemgang af ordninger for
  - Konfirmation
  - Bryllup
  - Begravelse / Bisættelse
- Andre gudstjenesteordninger
- Kirkeåret
- Tilrettelæggelse af andre gudstjenester som f.eks. børnegudstjenester og musikgudstjenester
- Samarbejde om og kompetenceforhold ved gudstjenestetilrettelæggelse
- Øvelser i udførelse af salmer, liturgiske led, m.v.

Undervisningens form og omfang:

Holdundervisning i kombination med fællestimer / seminar.

18 lektioner

3 ECTS

Eksamen:

Der eksamineres i den seneste danske gudstjenesteordning set i forhold til en af de tidligere gudstjenesteordninger, der er gennemgået i undervisningen. I eksaminationen lægges vægt på inddragelse af de musikalske forhold i ordningerne.

Eksaminationens varighed: Max. 15 min. Der gives 30 min. forberedelsestid med hjælpemidler

Eksaminanden kan efter eget ønske supplere med skriftlig projekt-opgave (5-10 sider). Emne for evt. projektopgave aftales med fagets lærer. Bedømmelsen af den fremlagte opgave påføres eksamensbevis

5.3.2 Salmekundskab

Læringsmål:

- At opnå indsigt i og forståelse for salmeteksters egenart som grundlag for forståelse af det kirkemusikalske arbejde med salmesang og salmespil i gudstjenestelig sammenhæng og som basis for formidling over for menighed, konfirmander m.fl.
- At opnå kendskab til dansk salmesang, herunder indsigt i Den danske Salmebog 2002, dens tekster, dens opbygning og dens forhold til dansk salmetradition
- At opnå kendskab til den danske meloditradition og dansk koralbogshistorie

Indhold:

- Salmesangen set i teologisk og historisk lys
- Gennemgang af et udvalg af salmer med tekstanalyse, digterbiografi, perspektivering i forhold til samtid, melodiforhold, anvendelse ved gudstjenester og kirkelige handlinger m.v.
- Den danske Salmebogs opbygning
- Den danske Salmebogs historie, herunder overblik over danske salmebøger fra reformationstiden til i dag
- Salmemelodiernes og koralbøgernes historie

Undervisningens form og omfang:

Holdundervisning. Afvikles over et år.

18 lektioner

3 ECTS

Eksamen:

Der opgives et pensum på 10 salmer, der repræsenterer forskellige stilepoker i Den danske Salmebog.

Der redegøres for en af de opgivne salmer samt evt. forholdet til melodien/melodierne. Der dokumenteres kendskab til salmens opbygning og indhold. Desuden foretages perspektivering til salmens digter, evt. til melodien/ melodiernes komponist(er) og digterens samtid.

Eksaminationens varighed: Max.15 min. Der gives 30 min. forberedelsestid med hjælpemidler.

Eksaminanden kan efter eget ønske supplere med skriftlig projekt-opgave (5-10 sider). Emne for evt. projektopgave aftales med fagets lærer. Bedømmelsen af den fremlagte opgave påføres eksamensbevis.

5.3.3 Kirke- og bibelkendskab**Læringsmål:**

- At opnå et basalt kendskab til folkekirken og andre kirkesamfunds teologi og historie

Indhold:

- Bibelen i brug: det gamle og det nye testamente
- Konfession og teologi, med vægt på det evangelisk-lutherske
- Den danske Folkekirkes organisation
- Kirkelivet

Studieordning for Folkekirken Kirkemusikskoler

Kirkemusikeruddannelse – Sang

2. udgave 2015

- Undervisning
- Mission
- Diakoni

Undervisningens form og omfang:

9 lektioner. Undervisningen kan afvikles i seminarform,
2 ECTS

Eksamen:

Obligatorisk fag uden prøveafleggelse.

Ved mindre end 80 % fremmøde skal den studerende aflevere en skriftlig opgave i faget.

Opgaveformulering og bedømmelse foretages af faglæreren og en af rektor udpeget fagperson. Der bedømmes med "bestået /ikke bestået".

BILAG 1: Optagelsesprøve

OPTAGELSESPRØVE TIL KIRKEMUSIKERUDDANNELSEN MED SANG

SANG

- a. En salme fra et selvvalgt repertoire på 10 salmer fra Den Danske Salmebog (med melodi fra Den Danske Koralsbog). Der synges 4 vers (vers 1, 2 og 4 med akkompagnement, vers 3 uden akkompagnement)
Repertoirelisten fremsendes sammen med tilmelding til optagelsesprøve. Opgaven udvælges ved prøven
- b. En selvvalgt sang med eller uden akkompagnement
Node til sangen fremsendes sammen med tilmelding til optagelsesprøven
- c. En salme som tilstilles 2 uger før prøven

Kirkemusikskolen stiller akkompagnatør til rådighed ved prøven.

KLAVER

- a. Et selvvalgt klaverstykke, hvori demonstreres spillemæssige færdigheder i begge hænder.
- b. Skalspil i dur med op til 2 fortegn samt a-mol (ren, harmonisk og melodisk mol).
Skalaerne spilles over én oktav med hver hånd for sig
- c. Prima vista spil af énstemmig melodi noteret i G- og F-nøgle

HØRELÆRE

- a. Efterbankning af rytme med fjerdedel som puls (der kan forekomme ottendedelstrioler og synkoper).
- b. Bestemmelse af forespillede intervaller (rene, store, små inden for en oktav). Tonerne spilles efter hinanden eller samtidigt
- c. Prøve i tonetræfning (i hele stemmens omfang)
- d. Eftersyngning af et forespillet melodiforløb svarende til en frase
- e. Sang af skalaer og treklange i dur ud fra opgivet grundtone
- f. Bestemmelse af forespillede treklanges tonekøn (dur- og mol)
- g. Prima vista sang af kortere melodiforløb, overvejende trinvist

Ønsker ansøgeren at gennemføre uddannelsen på et år forudsætter det at censorkorpset på baggrund af en samlet vurdering af de opnåede resultater kan indstille ansøgeren til at gennemføre det et-årige forløb (heltidsstudium).

BILAG 2: Plancher med ECTS-normering og timetal m.m.**Planche med ECTS-normering
ud fra eksempel på time- og fag-fordeling****Ved heltidsstudium:**

Kirkemusikeruddannelse, sang		
1-årigt fuldtidsstudium	timetal	ECTS
Hovedområde, praktisk-musikalsk		
Sang	36	25
Taleteknik	18	5
Korsang	18	1
Ensemblesang (tillægsgag, se nedenfor)		
Klaver	18	12
Redskabsfag og musikforståelse		
Hørelære og almen musyklære	36	9
Musikforståelse (tillægsgag, se nedenfor)		
Kirkelige fag		
Liturgik	18	3
Salmekundskab	18	3
Kirke- og bibelkendskab	9	2
Tillægsgag		
Ensemblesang	18	6
Musikforståelse	36	8
sum uden tillægsgag		60
sum med tillægsgag		74

attest v. tilfredsstillende deltagelse
eksamen m. intern censur
eksamen m. ekstern censur

Planche med ECTS-normering ud fra eksempel på time- og fag-fordeling

Ved 2-årigt deltidsstudium:

Kirkemusikeruddannelse, sang

2-årigt deltidsstudium	1. år		2. år		ECTS samlet
	timetal	ECTS	timetal	ECTS	
Hovedområde, praktisk-musikalsk					
Sang	18	12	18	13	25
Taleteknik		0	18	5	5
Korsang	18	1		0	1
Ensemblesang (tillægsgfag, se nedenfor)					
Klaver	9	5	9	7	12
Redskabsfag og musikforståelse					
Hørelære og almen musicklære	18	4	18	5	9
Musikforståelse (tillægsgfag, se nedenfor)					
Kirkelige fag					
Liturgik	18	3		0	3
Salmekundskab	18	3		0	3
Kirke- og bibelkendskab	9	2		0	2
Tillægsgfag					
Ensemblesang			18	6	
Musikforståelse			36	8	
sum uden tillægsgfag		30		30	60
sum med tillægsgfag		30		44	74

attest v. tilfredsstillende deltagelse
--

årsprøve m. intern censur*)
----

eksamen m. ekstern censur
----

*) ved årsprøve i sang dog ekstern censur med mulighed for at ekstern censor kan være en lærer fra en anden kirkemusikskole

BILAG 3: Eksamensordning

EKSAMENSORDNING

Generel del

I eksamensordningens generelle del finder man de retningslinjer der er fælles for flere af fagene. De specifikke oplysninger der angår det enkelte fag, er placeret ved fagets eksamensbeskrivelse

De generelle bestemmelser er beskrevet i følgende kapitler:

1. Censorordning
2. Bedømmelse – karakterskala
3. Eksamensopgaver – udfærdigelse/godkendelse
4. Repertoirelister
5. Reeksamination – forældelsesfrister
6. Afslutning af eksamen
7. Dispensation – merit
8. Privatister
9. Klageadgang
10. Ankenævn

1. Censorordning

Censorerne ved kirkemusikskolernes afsluttende eksaminer udpeges af Kirkeministeriet efter indstilling fra skolerne i fællesskab. Ministeriet udpeger en formand for censorkorpset efter indstilling fra skolerne. Censorerne udpeges normalt for en periode på 4 år med mulighed for forlængelse.

Censorer ved årsprøver, der rekrutteres fra en af de øvrige kirkemusikskoler, udpeges af skolerne.

Censorkomiteen ved afsluttende prøver samt ved årsprøver i orgel og sang som hovedfag består af rektor/stedfortræder, ekstern censor og den studerendes lærer i faget. Ved årsprøver i orgel og sang som hovedfag kan der indtræde stedfortræder for den studerendes lærer. Rektor/stedfortræder leder komiteens arbejde. Er komiteens medlemmer ikke enige om karakteren, giver medlemmerne hver sin karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. I de tilfælde hvor der ikke kan findes en karakter ved afrunding er ekstern censors stemme afgørende

Ved de øvrige prøver består censorkomiteen af rektor/stedfortræder og den studerendes lærer i faget/stedfortræder. Er komiteens medlemmer ikke enige om karakteren, giver medlemmerne hver sin karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. I de tilfælde hvor der ikke kan findes en karakter ved afrunding er rektors / stedfortræders stemme afgørende.

Den eksterne censor ved afsluttende prøver kan ikke være en lærer ansat på en af kirkemusikskolerne. Ved årsprøver i orgel og sang som hovedfag kan ekstern censor være en lærer fra de øvrige kirkemusikskoler.

I særlige tilfælde kan den studerende indkaldes til en standpunktsprøve. Censorkomiteen består af rektor/stedfortræder og den studerendes lærer/stedfortræder i faget.

2. Bedømmelse – karakterskala

Ved karaktergivning benyttes 7-trins skalaen.

ECTS	Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
A	12	Den fremragende præstation	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.
B	10	Den fortrinlige præstation	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.
C	7	Den gode præstation	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.
D	4	Den jævne præstation	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.
E	02	Den tilstrækkelige præstation	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.
F+	00	Den utilstrækkelige præstation	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.
F	-3	Den ringe præstation	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation

Samtlige fag skal være bestået for at bestå afsluttende prøve:

I fag, hvor der gives karakter, skal den studerende opnå mindst karakteren 02.

I fag, hvor der ikke gives karakter, skal den studerende opnå betegnelsen "Bestået".

I fag, hvor der er årsprøve undervejs i studieforløbet, forudsætter et videre studium bestået prøve minimum med karakteren 02.

Standpunktsprøver skal bestås enten ved bedømmelsen "Bestået" eller ved opnåelse af mindst karakteren 02

Se endvidere den til enhver tid gældende "Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område".

3. Eksamensopgaver – udfærdigelse/godkendelse

Udfærdigelse af eksamensopgaver foretages ved den enkelte skole.

Ved prøver med ekstern censur udvælges opgaver af ekstern censor.

4. Repertoirelister

I det omfang, der skal afleveres repertoirelister forud for prøver og eksaminer, er det den studerendes ansvar at dette sker, og at tidsfristerne, som opgives af den enkelte skole, overholdes.

Ved prøver med ekstern censur skal repertoirelister godkendes af ekstern censor.

5. Reeksamination – forældelsesfrister

Såfremt en disciplin ikke består, kan eksaminanden tidligst indstille sig til reeksamination i den følgende eksamenstermin, med mindre andet er bestemt/aftalt med censorerne i forbindelse med eksamen.

Ved reeksamination er gældende regler for genbrug af repertoire angivet i eksamensbeskrivelsen.

Normalt skal eksaminer aflægges indenfor et tidsrum, der ikke overstiger den maksimale længde på studiet med mere end 1 år.

6. Afslutning af fag uden eksamen

Enkelte fag afsluttes normalt uden eksamen under forudsætning af mindst 80 % fremmøde.

Ifald der ikke er ydet 80 % fremmøde, kan skolen forlange aflæggelse af eksamen eller aflevering af skriftlig opgave.

7. Dispensation – merit

Skolen indkalder i forbindelse med ansøgning til studiet oplysning om evt. tidligere musikuddannelse.

Dispensation/merit i enkelte fag vil f.eks. kunne bevilges på baggrund af musikuddannelse på konservatorie- og universitetsniveau.

Evt. tildeling af undervisning i fag, hvor der er bevilget merit, kan ske efter faglig vurdering/ansøgning.

8. Privatister

Der er mulighed for efter ansøgning at indstille sig til de enkelte prøver som privatist (dvs. uden forudgående optagelse og undervisning på en kirkemusikskole). Privatister aflægger prøver og eksaminer

på samme vilkår som studerende på kirkemusikskolen. Der opkræves gebyr i forbindelse med aflæggelse af eksamen som privatist.

9. Klageadgang

Behandling af klager

Adgangen til at klage omfatter klager over årsprøver og afsluttende eksamen.

Klager kan vedrøre:

- a) eksaminationsgrundlaget (eksamensspørgsmål, opgaver og lignende) og dets forhold til eksamenskravene
- b) eksamensforløbet
- c) bedømmelsen

En klage skal være skriftlig og begrundet. Klagen skal indgives af den studerende til den kirkemusikskole, hvor prøven er aflagt, senest 2 uger efter at eksamensresultatet er bekendtgjort.

Kirkemusikskolen forelægger hurtigst muligt klagen for de oprindelige bedømmere, der kan:

- a) tilbyde reeksamination
- b) ved skriftlige prøver foretage ny bedømmelse
- c) afvise klagen

I tilfælde af uenighed blandt bedømmerne træffes afgørelse ved stemmeflertal. Ved stemmelighed tilbydes klageren reeksamination eller ny bedømmelse. Afgørelsen skal være skriftlig og begrundet.

Foretages en ny bedømmelse på grund af mangler i et eller flere af de forhold, der begrunder klagen, skal der gennemføres en ny bedømmelse for alle de eksaminander, hvis eksamen lider af den samme mangel.

Der skal gives tilbud om reeksamination, hvis én af bedømmerne mener, at der er en væsentlig mangel i eksaminationsgrundlaget og dets forhold til eksamenskravene eller i eksamensforløbet. Tilbuddet gives til alle de eksaminander, hvis eksamen lider af samme mangel. Reeksamination skal finde sted snarest muligt.

Foretages ny bedømmelse eller reeksamination, skal censorkomiteen suppleres med en ekstra ekstern censor.

Foretages reeksamination, bortfalder resultatet af den første eksamination, dog kan reeksaminationen ikke resultere i en lavere karakter end den oprindeligt givne.

Resultatet af klagens behandling skal meddeles klageren senest 4 uger efter, at kirkemusikskolen har modtaget klagen.

10. Ankenævn

Bedømmernes afgørelse, herunder en eventuel ny bedømmelse, kan af klageren indbringes for et ankenævn. Anken skal være skriftlig og begrundet og skal være indgivet til ministeriet senest 2 uger efter, at bedømmernes afgørelse er meddelt klageren.

Ankenævnet er fælles for de tre kirkemusikskoler. Ankenævnet nedsættes, når der er behov for det, og i øvrigt hurtigst muligt efter indgivelse af klage. Ankenævnet, der udpeges af ministeriet, består af tre personer, som har de faglige kvalifikationer til at kunne være udpeget som censor ved den prøve, der klages over. Et af medlemmerne kan være rektor ved en anden kirkemusikskole.

For at ankenævnet er beslutningsdygtigt, skal alle nævnets medlemmer deltage i afgørelsen. Kan der ikke opnås enighed i ankenævnet, træffes afgørelsen ved afstemning ved stemmeflertal.

Ankenævnet kan:

- a) beslutte at der skal foretages en ny bedømmelse med nye bedømmere
- b) give tilbud om reeksamination med nye bedømmere
- c) afvise klagen

Ankenævnet udpeger de nye bedømmere.

Vedtager ankenævnet, at der skal foretages en ny bedømmelse på grund af mangler i et eller flere af de forhold, der begrundet klagen, har afgørelsen virkning for alle de eksaminander, hvis eksamen lider af samme mangel. Tilsvarende gælder, hvor ankenævnet tilbyder reeksamination på grund af væsentlige mangler i et eller flere af de forhold, der begrundet klagen.

Resultatet af klagens behandling skal meddeles klageren og kirkemusikskolen senest 4 uger efter, at ankenævnet har modtaget klagen. Ny bedømmelse og reeksamination skal finde sted snarest muligt.

Foretages reeksamination, bortfalder resultatet af den første eksamination, dog kan reeksaminationen ikke resultere i en lavere karakter end den oprindeligt givne.

Den studerende kan fortsætte uddannelsen under klage- eller ankesagens behandling. En klage eller anke har ikke opsættende virkning for udstedelse af eksamensbevis.

BILAG 4: Koralbøger**Koralbøger / melodibøger**

Ved optagelsesprøver, årsprøver og eksamen benyttes følgende koralbøger med tilhørende enstemmige melodibøger:

Den danske Koralbog (den brune, 1954 eller 1973)	DDK- 54 / DDK-73
Den danske Koralbog (den røde, 1992)	DDK-92
Koralbog til Den danske Salmebog 2003 (den blå)	KDS
Tillæg til Den danske Koralbog (det røde, 2004)	WH-04